

Balúčské povstání v Pákistánu a souvislost s Čínou

Shakoor Ahmad Wani

Islamic University of Science & Technology, Awantipora, Jammu and Kashmir 192122, India

Email: shakoor.ahmad@live.in

DOI: <https://doi.org/10.7160/KS.2021.170204cs>

Shakoor Ahmad Wani vyučuje mezinárodní vztahy na Islamic University of Science and Technology v Awantipoře v Kašmíru. Získal doktorát v oboru jihoasijských studií na Škole mezinárodních studií na Univerzitě Džaváharlála Néhrúa v Dillí v Indii.

Abstrakt

Tento článek zkoumá vzájemný vztah mezi velkými investičními projekty financovanými čínským kapitálem a etnonacionalismem v provincii Balúčistán. Článek ukazuje, že rostoucí čínská přítomnost v Balúčistáně poskytla nový impuls již doutnajícím balúčskému nacionalistickému odporu. Balúčistán disponuje rozsáhlým přírodním bohatstvím, avšak z jeho bohatství jeho obyvatelé neprofitují. Balúčové jsou jednou z nejchudších komunit v zemi. Všechny centrální vlády využívaly zdroje provincie ve jménu rozvoje na úkor jejích obyvatel. Vznik CPEC (China–Pakistan Economic Corridor / Čínsko-pákistánský hospodářský koridor) balúčské problémy ještě zhoršil. Balúčové se domnívají, že megalomanské rozvojové projekty, jako je přístav Gwadar, negativně ovlivní místní demografii tím, že přilákají obrovský příliv ekonomických migrantů a učiní z Balúčů menšinu v jejich vlastní zemi. Povstalecké skupiny považují Čínu za „partnera ve zločinu“ a reagují selektivními útoky na čínská aktiva a personál. Článek analyzuje povahu odporu vůči čínské přítomnosti a mění se způsoby jednání povstaleckých skupin. Tvrdí, že pokusy Islámábádu odvrátit útoky zesílením militarizace provincie jsou kontraproduktivní, neboť posilují balúčský odpor vůči CPEC.

Klíčová slova

CPEC, Balúčistán, přístav Gwadar, demografie, vyloučení

Úvod

Pákistánská provincie Balúčistán je již téměř dvě desetiletí zmítána doutnajícím povstáním. Balúčští bojovníci, kteří jsou podněcováni historickými pocity křivdy, včetně politického opomíjení, ekonomické marginalizace a vyvlastňování zdrojů, vedou pravidelné ozbrojené boje proti autoritářskému státu. Balúčistán má bohaté přírodní zdroje, ale jeho obyvatelé z nich nemají téměř žádný užitek. Jeho zdroje, zejména zemní plyn, přispěly do státní pokladny miliardami dolarů a rozvíjely průmysl v Karáčí a centrálním Paňdžábu, ale

provincie je stále nejchudší. Sociálně-ekonomické ukazatele jsou hluboko pod celostátním průměrem a míra gramotnosti je nejnižší v zemi. Provincii chybí základní občanská vybavenost, jako je čistá voda, elektřina a zdravotnická infrastruktura.¹ V Balúčistánu je 71 % domácností klasifikováno jako chudé, zatímco celostátní průměr činí 37 %.²

Mnohamiliardové investice Číny do odvětví nerostných surovin, přístavu Gwadar a nyní i do čínsko-pákistánského hospodářského koridoru / China–Pakistan Economic Corridor (CPEC) zdůraznily vnímání vykořisťování. Ještě před CPEC se Čína podílela na různých projektech v provincii, jako je přístav Gwadar a projekt těžby mědi a zlata v okrese Čagaj. S CPEC zaznamenala čínská účast rychlý nárůst vlivu. Balúčští nacionalisté se obávají, že masivní čínské investice zvýší míru odcizování jejich zdrojů, způsobí socioekonomické rozvraty a naruší demografickou rovnováhu v provincii. Obávají se, že masový příliv cizinců, který se odhaduje na několik milionů osob, vyvolaný projekty, jako již zmiňovaný přístav Gwadar, by mohl z města Gwadar vytvořit další Karáčí – metropoli, kde migranti převyšují počet původních obyvatel. Jediné Karáčí v rozlehlém, ale řídko osídleném Balúčistánu by znamenalo, že Balúčové by se v oblasti, kterou považují za svou historickou vlast, stali menšinou. To vyvolalo silné zděšení a odpor vůči tomu, co vnímají jako „pákistánsko-čínský neokoloniální projekt“, jehož cílem je vyvlastnit jejich zdroje.

Balúčové reagovali strachem a násilím a vystupňovali doposud latentní povstání. Zpočátku povstalci vyhazovali do povětří plynovody a další energetickou infrastrukturu dodávající zdroje do jiných částí Pákistánu, postupně se terčem staly rostoucí čínské investice a personál. Sporadické útoky na čínský personál zintenzivnily snahu Islámábádu ovládnout region prostřednictvím rozsáhlé militarizace oblasti. To vedlo k prudkému nárůstu případů násilných zmizení a mimosoudních poprav.

Zhoršující se porušování lidských práv ze strany bezpečnostních složek a mizivá pozornost médií přiměly balúčské separatisty k většímu zviditelnění své věci tím, že zvýšili náklady Pákistánu a Číny. Doutnající povstání zůstávalo příliš dlouho omezeno na území Balúčistánu. To se začíná měnit, protože povstalecké skupiny, zejména Balúčská osvobozenecská armáda (BLA), přehodnocují své strategie a rozšiřují oblast konfliktu.

Tento článek se zabývá čínskými investicemi v Balúčistánu a jejich interakcí s balúčským nacionalismem. Tvrdí, že CPEC a zejména stavba přístavu Gwadar posílily

¹ The World Bank. *Balochistan Mining and Regional Integration Policy Dialogue Paper*, 2013.

<https://www.pakistanmdtf.org/images/stories/project-documents/BalochistanReport2013.pdf>, s. 28.

² JAVED, Umair; NABI, Ijaz. Heterogeneous fragility: The case of Pakistan. *Commission on State Fragility, Growth and Development*, 2018. <https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/04/Pakistan-report.pdf>, s. 25.

místní vnímání vykořisťování a vyvlastňování. Balúčové se obávají sociálně-ekonomického narušení, které megaprojekty způsobují, a proto kladou zuřivý odpor. První oddíl zasazuje balúčský nacionalismus do historického kontextu a tvrdí, že současný odpor proti čínským projektům vychází z historie vykořisťování zdrojů těžební centrální vládou. Druhý oddíl zkoumá různé motivy, které jsou základem čínských investic v Balúčistánu. Třetí oddíl analyzuje příčiny odporu Balúčů proti čínským investicím a tvrdí, že rostoucí útoky proti čínským zájmům vedly k intenzivnímu vojenskému potlačování, což posílilo odpor proti CPEC. Čtvrtý oddíl se zaměřuje na Madžídovu (Majeed) brigádu – výrazně protičínskou povstaleckou frakci, která vznikla jako reakce na rostoucí čínskou přítomnost v Balúčistánu. Tato nová skupina přijala dosud neotřelý modus operandi a rozšířila oblast konfliktu tím, že podniká akce mimo hranice provincie. Poslední oddíl shrnuje argumenty a uzavírá je několika poznámkami o tom, aby se Balúčové stali rovnocennými účastníky CPEC.

Kořeny balúčské nespokojenosti

Balúčistán je jednou ze čtyř federativních jednotek Pákistánu. Je to rozlohou největší, ale nejméně zalidněná provincie, v níž žije přibližně šest procent obyvatel země. Z etnicko-jazykového hlediska je to nejrozmanitější pákistánská provincie. Dominantní etnickou skupinou jsou Balúčové, následovaní Paštuny a dalšími menšími menšinami, jako jsou Paňdžábci, Hazárové, Sindhové atd. Základem společenské struktury v Balúčistánu je kmenové uspořádání. Existuje 17 hlavních balúčských kmenových skupin a přibližně 400 podskupin, přičemž v čele každé skupiny nebo podskupiny stojí sardar (náčelník), který má na kmen značný vliv.³

Balúčové si po celou dobu své historie tvrdě střeží svou politickou nezávislost. Od invaze Afghánců až po imperiální Brity se bránili vetřelcům. Po pádu do područí Britů v roce 1839 měl Balúčistán kvazi suverénní postavení. Chán (náčelník) Kalátu – největšího knížecího státu v Balúčistánu – získal značnou volnost ve správě vnitřních záležitostí výměnou za ochranu císařských obchodních cest a přístup do Afghánistánu. Pro Brity byl Balúčistán ekonomickou pustinou, ale cenili si ho pro jeho strategický význam.

Kořeny současného nacionalistického odporu proti Islámábádu lze vysledovat v pozdější fázi britského koloniálního období. Když se blížil konec britského odchodu, tehdejší kalátský chán Mir Ahmad Jar Chán podporovaný skupinou mladých balúčských nacionalistů

³ JETLY, Rajshree. Baluch ethnicity and nationalism (1971–81): an assessment. *Asian Ethnicity*, 2004, 5.1: 7-26, s. 10.

organizovaných v Kalátské národní státní straně (KSNP) urychlil své aktivity s cílem vytvořit nezávislý Balúčistán. Chán se v době rozdělení postavil proti připojení k Pákistánu a 12. srpna 1947 oficiálně vyhlásil nezávislost.

Pákistán však na odpor Balúčů nebral ohled a Kalát k připojení přinutil. Poté, co pákistánská armáda potlačila počáteční vzpouru proti násilnému připojení, se balúčští vůdci, kteří byli postaveni před hotovou věc a byli si vědomi svého slabého postavení, "smířili s připojením k Pákistánu".⁴ Vůdci stojící v čele balúčského boje za nezávislost přehodnotili svůj boj na boj za federální Pákistán, který by poskytl značnou autonomii svým etnicko-jazykovým menšinám.⁵ Vládnoucí třída však pohrdala nároky menších etnických skupin na etnickou odlišnost a zavedla centralizovanou státní strukturu. Tento centralizovaný státní systém "se změnil v militaristický, autoritářský režim, který nedominantním skupinám vnutil jakýsi 'domorodý' kolonialismus".⁶ V důsledku toho se rodící se balúčský nacionalismus, který se objevil před rozdělením indického subkontinentu, stal mocnou silou poté, co Pákistán hrubě převálcoval jejich etno-regionální aspirace.

V důsledku neschopnosti vytvořit stabilní demokratické instituce a nástupu vojenského autoritářství vypukla v Balúčistánu v letech 1958-1962 řada povstání proti centrální vládě.⁷ K nejkrvavější konfrontaci došlo, když byl prezidentem Zulfikár Alí Bhutto. Ačkoli byl Bhutto demokraticky zvoleným vůdcem, sdílel se svými předchůdci mnoho autoritářských tendencí a projevoval příklon k silnému unitárnímu centru. Pohrdal požadavky menších etnicko-jazykových skupin na větší autonomii provincií a byl nepřátelský vůči provinčním vládám řízeným opozičními stranami.⁸ První volby v zemi na základě volebního práva dospělých v roce 1970 vynesly v Balúčistánu k moci Národní stranu Awami (NAP) vedenou horlivým nacionalistou Sardarem Ataulahem Chánem Mengalem. Bhutto nechal provinční vládu působit jen krátce, a o pouhých devět měsíců později (od 1. května 1972 do 12. února 1973) byla v provincii svržena první lidově zvolená vláda na základě pochybného obvinění z přípravy secesionistického spiknutí s cílem rozdělit zemi.⁹

⁴ TITUS, Paul; SWIDLER, Nina. Knights, not pawns: Ethno-nationalism and regional dynamics in post-colonial Balochistan. *International Journal of Middle East Studies*, 2000, 32.1: 47-69, s. 48.

⁵ Ibidem.

⁶ SHEIKH, Salman Rafi. *The Genesis of Baloch Nationalism: Politics and Ethnicity in Pakistan, 1947-1977*. New York: Routledge, 2018, s. 140-141.

⁷ WANI, Shakoar A. The New Baloch Militancy: Drivers and Dynamics. *India Quarterly*, 2021, 77(3) 479-500, s. 481.

⁸ HARRISON, Selig. *In Afghanistan's Shadow: Baluch Nationalism and Soviet Temptations*. Washington, D.C.: Carnegie Endowment for International Peace, 1981, s. 156.

⁹ HAQQANI, Hussain. *Pakistan: Between Mosque and Military*. Lahore: Vanguard, 2005, s. 94.

Mengalovo bezprecedentní odvolání uvrhlo provincii do vleklého ozbrojeného boje mezi směsicí balúčských militantních skupin a vládními silami. Konflikt se táhl čtyři roky (1973-1977) a vedl k úmrtí několika tisíc Balúčů, dokud generál Zia-ul-Haq pučem nesesadil Bhutta z funkce.¹⁰ Zia zaujal méně konfrontační přístup, nabídl amnestii uvězněným vůdcům a poskytl provincii hospodářskou pomoc. Zijova metoda nátlaku, kooptace a ekonomické štědrosti pomohla zabránit návratu k násilí na více než deset let. Jeho nešťastná smrt při leteckém neštěstí v roce 1988 zahájila desetiletí demokracie v letech 1988-1999. Během tohoto období zůstal Balúčistán převážně klidný a umírněné nacionalistické strany se podílely na obnoveném demokratickém procesu. Když se Pákistán vrátil k vojenskému autoritářství a moci se v roce 1999 chopil generál Parváz Mušaraf, došlo k obnovení militantního nacionalistického odporu.

Na prvním místě Mušarafaova programu v roce 1999 bylo podpořit "nemocnou pákistánskou ekonomiku" a za tímto účelem se "zaměřil především na megaprojekty a rozvoj infrastruktury"¹¹ Balúčistán se svým bohatým surovinovým bohatstvím byl ideálním místem. Čína měla hrát klíčovou roli při financování mnoha velkých projektů, jako je přístav Gwadar a projekt Reko Deq na těžbu mědi a zlata. Mušarafův velký tlak na megalomanské rozvojové projekty se setkal s tvrdým odporem místních obyvatel, kteří se obávali, že budou připraveni o svou půdu a zdroje.¹² Balúčové, kteří se po léta potýkali s těžkou socioekonomickou deprivací a politickou marginalizací, jsou obezřetní vůči slibům Islámábádu o rozvoji, který místnímu obyvatelstvu přináší jen malý užitek. Snaha armády potlačit místní odpor a získat větší kontrolu nad zdroji a územím vytvořila nezbytné podmínky pro obnovení povstání v Balúčistánu.¹³

Co dělá Čína v Balúčistánu?

Ústředním bodem čínských zájmů v Pákistánu je přístav Gwadar. Přírodní přístavy Gwadaru po staletí přitahovaly rybáře a obchodníky, kteří pendlovali mezi jihovýchodní Asií, Blízkým východem a Afrikou. Jeho potenciálu jako hlubokomořského přístavu si poprvé všimli britští inženýři ve 20. letech 20. století, ale nic se nedělo, dokud Mušaraf v březnu 2002 neoznámil

---

¹⁰ Ibidem, s. 151

¹¹ BONI, Filippo. Civil-military relations in Pakistan: a Case Study of Sino-Pakistani Relations and the Port of Gwadar. *Commonwealth & Comparative Politics*, 2016, 54(4): 498-517, s. 504.

¹² GRARE, Frederic. Pakistan: The Resurgence of Baluch Nationalism. *The Carnegie Papers*, 2006, No. 65, Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, s. 5.

¹³ AKHTAR, Aasim Sajjad. Balochistan versus Pakistan. *Economic and Political Weekly*, 2007, 42(45/46): 73-79, s. 75.

plán vybudovat s pomocí Pekingu přístav v Gwadaru.¹⁴ První fáze stavby přístavu byla dokončena v roce 2006, přičemž Čína přispěla částkou 198 milionů dolarů z celkového rozpočtu 248 milionů dolarů a v roce 2007 ji pronajala na 40 let Singapurskému přístavnímu úřadu (Port of Singapore Authority – PSA).¹⁵

Gwadar má pro Pákistán i Čínu ekonomickou a strategickou hodnotu. Nachází se v ústí Perského zálivu, klíčové trasy pro celosvětové dodávky ropy, a má sloužit jako regionální centrum pro tranzit a překládku zboží pro Afghánistán, Střední Asii a Blízký východ. V Gwadaru se nachází námořní základna, která Islámábádu poskytuje strategický opěrný bod. Během války v roce 1971 byla hlavní námořní základna země v Karáči vystavena blokádě a hrozba blokády se objevila i během války v Kargilu v roce 1999.¹⁶

Čína a Pákistán mají již po desetiletí těsné strategické vztahy, které jsou často popisovány lyrickými přívlastky jako „vyšší než hory“ a „hlubší než oceány“. Rozsah spolupráce v politické a vojenské oblasti se však nevztahoval na hospodářské vztahy. To se začalo měnit s Mušarafovou politikou liberalizace. V roce 2006 byla podepsána dohoda o volném obchodu mezi Čínou a Pákistánem, která byla zavedena v roce 2007.¹⁷ Čína investovala velké prostředky do přístavu Gwadar, zlatých a měděných dolů Saindak v Balúčistánu a nakonec do projektu CPEC, který je největším zdrojem přímých zahraničních investic v Pákistánu. CPEC je vlajkovou lodí čínské iniciativy Pásmo a cesta (BRI) a zahrnuje 3 000 km dlouhou síť silnic, železnic a potrubí spojující Kašgar v čínské oblasti Sin-ťiang s Gwadarem v Balúčistánu. Slibuje investice přesahující 60 miliard dolarů, které by měly vyřešit prohlubující se nedostatky v oblasti energetiky a infrastruktury v Pákistánu. V Pákistánu, který má nedostatek peněz, je CPEC označován za nástroj, který mění pravidla hry.¹⁸

Vědci analyzovali různé faktory, které stojí za čínskými zájmy o přístav Gwadar, a to bez ohledu na nestabilní bezpečnostní situaci v provincii. Zdůrazňují strategický a hospodářský význam přístavu Gwadar pro Číňany, který je označován za důležitou čínskou

¹⁴ SCHMIDLE, Nicholas. Waiting for the Worst: Baluchistan, 2006. *Virginia Quarterly Review*, 2007, 83(2).

¹⁵ JETLY, Rajshree. The politics of Gwadar Port: Baluch nationalism and Sino-Pak relations. *The Round Table*, 2021, 110(4): 432-447, s. 435.

¹⁶ HAIDER, Ziad. Baluchis, Beijing, and Pakistan's Gwadar Port. *Georgetown Journal of International Affairs*, 2005, 6(1): 95-103, s. 98.

¹⁷ AHMED, Zahid Shahab. Impact of the China–Pakistan Economic Corridor on Nation-Building in Pakistan. *Journal of Contemporary China*, 2018, s. 5.

¹⁸ RIZVI, Hasan A. The China–Pakistan Economic Corridor: regional cooperation and socio-economic development. *Strategic Studies*, 2014, 34(4): 1-17.

energetickou přestupní stanicí a nový čínský energetický kanál.¹⁹ Některé studie naznačují, že CPEC může snížit náklady na mezinárodní obchod západní a střední Číny se Střední Asií, Blízkým východem, Evropou a Afrikou a umožnit Číně ušetřit až 2 miliardy USD ročně, pokud by využila CPEC k dovozu 50 % současného objemu dodávek ropy.²⁰

Podle jiných je obchodní životaschopnost Gwadaru podezřelá a čínské investice jsou vedeny strategickými motivy.²¹ Blízkost Gwadaru k Perskému zálivu nabízí čínskému námořnictvu potenciální „stálé a spolehlivé zařízení pro lodě, které potřebují podpůrné body v blízkosti Blízkého východu, severní Afriky nebo východní Afriky“.²² Nabízí také Číně alternativní trasu pro dodávky energie z Blízkého východu do Číny, což Pekingu umožní snížit závislost na Malackém průlivu a zmírnit tak to, co se nazývá „malacké dilema“. Téměř 85 % čínského dovozu ropy prochází tímto jediným kontrolním bodem, což jej činí zranitelným vůči případné blokadě ze strany Spojených států.²³ I z pohledu Pákistánu je ekonomická životaschopnost Gwadaru sporná a jeho hlavní význam může spočívat v jeho strategickém významu. Hlavní průmyslová uskupení v zemi se nacházejí především v Gudžranvale, Láhauru a Fajsalábádu a tyto oblasti jsou nejbližší přístavu Karáčí, nikoli Gwadaru.²⁴

Tvrdí se také, že investice do Gwadaru jsou součástí čínské strategie „Otevřít západ“, jejímž cílem je snížit socioekonomickou nerovnost mezi zaostalým západním regionem Číny a jejími relativně rozvinutými pobřežními provinciemi. Rozvojem rozsáhlé dopravní infrastruktury by Gwadar mohl poskytnout západním provinciím Číny, které nemají přístup k moři, přístupové cesty k využití obchodních a investičních příležitostí s širším světem. Prostřednictvím této strategie Peking plánuje zklidnit Sin-ťiang – nejneklidnější západní provincii Číny, která je domovem separatistického hnutí, tím, že podpoří hospodářskou revitalizaci regionu jeho propojením s trhy v jižní Asii, na Blízkém východě a v Evropě

¹⁹ DUCHÂTEL, Mathieu. The Terrorist Risk and China's Policy toward Pakistan: strategic reassurance and the 'United Front'. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 543-561.

HARTPENGE, Mathias. The Economic Dimension of Sino-Pakistani Relations: an overview. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 581-599.

YANG, Jian; RASHID A Siddiqi. About an 'All-Weather' Relationship: security foundations of Sino-Pakistan relations since 9/11. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 563-579.

²⁰ ESTEBAN, M. The China-Pakistan Corridor: A Transit, Economic or Development Corridor?" *Strategic Studies*, 2016, 36(2): 63-74, s. 68.

²¹ SMALL, Andrew. *The China-Pakistan Axis: Asia's New Geopolitics*. New York: Oxford University Press, 2015, s. 102.

²² Ibidem, s. 103.

²³ MARKEY, Daniel S.; WEST, James. Behind China's Gambit in Pakistan. *Council on Foreign Relations*, 2016. <https://www.cfr.org/expert-brief/behind-chinas-gambit-pakistan>.

²⁴ BONI, Filippo. Civil-military relations in Pakistan: a Case Study of Sino-Pakistani Relations and the Port of Gwadar. *Commonwealth & Comparative Politics*, 2016, 54(4): 498-517, s. 512.

prostřednictvím silničních a železničních sítí. CPEC je také motivována potřebou Číny podpořit dlouhodobého spojence, který se potýká s politickou a hospodářskou nestabilitou. Stabilní a hospodářsky prosperující Pákistán by nebyl ochoten poskytovat bezpečné útočiště ujgurským militantům. Hospodářsky silný Pákistán by zároveň představoval hrozivou protiváhu sílící Indii, a fungoval by tak jako strategická pojistka.²⁵

CPEC poskytl Pákistánu tolik vytouženou příležitost k restartu jeho hospodářství a infrastruktury. Jedná se o největší přímou zahraniční investici v historii Pákistánu – představuje téměř pětinu jeho HDP. Mnozí jsou však skeptičtí ohledně spravedlivého rozdělení přínosů z navrhovaných projektů. Etnické rozpory jsou v Pákistánu hluboce zakořeněné a překrývají se s rozdíly mezi provinciemi, což z CPEC učinilo předmět intenzivního sporu mezi provinciemi a různými zájmovými skupinami. Menší provincie jako Balúčistán a Chajbar Paštunchwá / Khyber Pakhtunkhwa (KP) se s Islámábádem prou o přidělování investic. Opoziční strany obvinily ústřední vládu z diskriminace a tvrdí, že rozdělování tras, služeb, průmyslových parků a zvláštních ekonomických zón upírá některým provinciím přístup k investičním příležitostem a prospívá pouze nejlidnatější pákistánské provincii Paňdžáb, v níž žije více než polovina celkové populace země.²⁶ Nespokojenost proti CPEC je nejsilnější v Balúčistánu, kde na jedné straně umírnění profederální politici obviňují Islámábád z preferenčního zacházení a na druhé straně militantní skupiny koridor otevřeně odmítají jako neokoloniální projekt.

Militarizace a odpor proti čínské přítomnosti

Od té doby, co Peking začal v Balúčistánu intenzivně investovat, obracejí balúčští separatisté stále více svou pozornost k Číně, kterou vnímají jako zemi, která jde ruku v ruce s Islámábádem při využívání zdrojů a militarizaci jejich prostoru. Odsuzují, že výnosné zdroje jsou odčerpávány v rámci „rozvojových“ projektů v Balúčistánu podle známého schématu vyloučení, zpronevěry a pokřiveného poměru rozdělování příjmů. Příkladem je projekt Saindak, v současnosti největší provozovaný důl na měď a zlato v Pákistánu. Čínský podnik Metallurgical Corporation of China (MCC) provozuje ziskové doly Saindak od roku 2001, ale s malým dohledem a odpovědností.²⁷ Z pracovního dokumentu předloženého funkčnímu

²⁵ RITZINGER, Louis. The China-Pakistan Economic Corridor: Regional Dynamics and China's Geopolitical Ambitions. *The National Bureau of Asian Research*, 2015.

²⁶ MARKEY, Daniel S.; WEST, James. Behind China's Gambit in Pakistan. *Council on Foreign Relations*, 2016. <https://www.cfr.org/expert-brief/behind-chinas-gambit-pakistan>.

²⁷ Až do roku 2012, kdy byl podíl provincie zvýšen podle 18. dodatku ústavy, dostávala federální vláda podle podmínek smlouvy 48 % a MCC 50 % příjmů, takže pro Balúčistán zbývala pouhá 2 %. MCC měla po dobu 10

výboru Senátu vyplývá, že měď vytěžená v Saindaku v letech 2003 až 2013 byla prodána za přibližně 1,6 miliardy dolarů. Pákistán a Čína získaly největší podíl, zatímco Balúčistán obdržel skromných 9 milionů dolarů.²⁸ Projekt Saindak byl označen za loupež za bílého dne; neexistuje žádný přehled o tom, kolik stříbra, zlata a mědi bylo od roku 2002, kdy byly doly uvedeny do provozu, vytěženo.²⁹ Nehledě na nerovnoměrné rozdělení výnosů unikly místním obyvatelům i druhotné výhody, jako je povznesení místní oblasti, včetně pracovních příležitostí. Jak poznamenávají dva vědci, „Číňané jsou podle svého osvědčeného přístupu k řízení takových megaprojektů vysoce soběstační a nezapojili do těchto snah místní pracovní sílu“.³⁰

Žádný jiný projekt ovšem nezasáhl do projevů balúčského nacionalismu tolik jako přístav Gwadar.³¹ Přístav, který je projektován jako další utopie podobná Dubaji a Šen-čenu, představuje tragický příběh vyloučení, vyvlastnění a vykořenění místního obyvatelstva. V roce 2013 byla práva na pronájem přístavu převedena na společnost China Overseas Port Holding Company-Pakistan (COPHC) v rámci dohody CPEC poté, co společnost PSA nesplnila své investiční závazky a rozhodla se odstoupit. Dohoda přiznává COPHC 91 % zisku a Islámábádu 9 % po dobu následujících 40 let, zatímco Balúčistánu upírá jakýkoli příjem. Přístav byl navíc vybudován na nejlepším rybářském revíru, který se nachází podél Východního zálivu, kde je většina místních obyvatel závislá na rybářském průmyslu. Přístup k moři byl také omezen z bezpečnostních důvodů, což způsobilo neustálé vysídlování obyvatelstva.³² S tím, jak CPEC znovu upřel pozornost na přístav Gwadar, se vysídlování rybářů zrychlilo a federální vláda vyvlastňuje další pozemky, aby uvolnila místo pro rozvoj.³³ Zabírání půdy v Gwadaru se stalo další spornou otázkou poté, co si civilní a vojenské elity z jiných provincií přivlastnily pozemky ve vlastnictví místních obyvatel, kteří k nim ovšem neměli žádné doklady. Vojsko, námořnictvo a pobřežní stráž získaly v Gwadaru prvotřídní

---

let platit Pákistánu 500 000 dolarů měsíčně a 50 procent z celkového výnosu z prodeje nerostných surovin, Balúčistán měl dostávat ročně pouhých 0,7 milionu dolarů jako licenční poplatky. Fazl-e-Haider, Syed. "Expansion of Saindak copper project", *Dawn*, 31 Oct 2005, <https://www.dawn.com/news/163609>

²⁸ *The Express Tribune*. Saindak Copper and Gold Project: Centre refuses to hand over ownership till 2018. Nov 24, 2014, at <https://bit.ly/2TrDwMe>.

²⁹ NOTEZAI, Muhammad Akbar. The Saindak Files. *Dawn*, Jan 7, 2018. <https://www.dawn.com/news/1381378>.

³⁰ FAIR, Christine; HAMZA, Ali. Rethinking Baloch Secularism: What the Data Say. *Peace and Conflict Studies*, 2017, 24(1), Article 1, s. 11.

³¹ WANI, Shakoor A. The Changing Dynamics of the Baloch Nationalist Movement in Pakistan: From Autonomy toward Secession. *Asian Survey*, 2016, 56(5); 807–832, s. 810.

³² *International Crisis Group*. China–Pakistan Economic Corridor: Opportunities and risks. Asia Report N°297, 2018, s. 20.

³³ KOVRIG, Michael. National Ambitions Meet Local Opposition along the China-Pakistan Economic Corridor. *International Crisis Group*, 2018. <https://bit.ly/2tKFl8v>

pozemky za dumpingové ceny.³⁴ Místní obyvatelé navíc neměli prospěch z pracovních příležitostí vytvořených díky CPEC, protože Čína si s sebou přivezla vlastní pracovní sílu a také místní lidské zdroje jsou příliš málo rozvinuté na to, aby mohly konkurovat cizincům.³⁵ Gwadar, označovaný za futuristické přístavní město, stále postrádá základní vybavení, jako je čistá voda, školy a nemocnice pro místní obyvatele.

Podle některých oficiálních odhadů by mělo přístavní město Gwadar po svém plném rozvoji přilákat miliony migrantů. To změní demografickou strukturu města Gwadar v čele s přílivem ekonomických migrantů z jiných zemí. Podle odhadu se počet obyvatel města Gwadar, který se v současnosti pohybuje kolem 90 000, neustále zvyšuje a město bude mít v příštích dvou desetiletích pravděpodobně více než dva miliony obyvatel, přičemž většina z nich bude pocházet z jiných pákistánských provincií.³⁶ Objevují se také zprávy, že ve Gwadaru budou postaveny uzavřené kolonie výhradně pro čínské odborníky. Některé zprávy dokonce odhadují, že do roku 2048 počet Číňanů převyší počet původních obyvatel.³⁷ Tyto zprávy se sice mohou, ale nemusí stát skutečností, nicméně nahrávají obavám Balúčů z demografických změn a posilují odpor vůči přístavu Gwadar. Tento odpor vedl k cíleným útokům na čínský personál a dělníky pracující na různých projektech financovaných Čínou v Balúčistánu. Číňané se v Balúčistánu stávají terčem útoků již od útoku v okrese Sibi v roce 2001, ale s rostoucím počtem jejich přítomnosti a investic v regionu se stávají cílem stále častějším. V letech 2001-2017 bylo podle studie zjištěno 13 takových útoků, při nichž bylo zabito 60 osob, většinou dělníků pracujících na čínských projektech, ale také někteří čínští státní příslušníci.³⁸

Islámábád však místo toho, aby řešil nespokojenost místních obyvatel s vykořisťováním, nespravedlivým rozdělováním zdrojů a obavami z demografických změn, reagoval zvýšeným bezpečnostním dohledem a kontrolou.³⁹ Byly vyzkoušeny i některé další

³⁴ KAPLAN, Robert. Pakistan's fatal shore. *The Atlantic Monthly*, 2009, 72.

<http://www.theatlantic.com/magazine/archive/2009/05/pakistans-fatal-shore/307385/>

³⁵ KAKAR, R. China Pakistan Economic Corridor (CPEC) and Balochistan. In Maheen Hassan & Umer Akhlaq M. (Eds), *Balochistan: Challenges & opportunities*, 2018, Islamabad: UNDP, s. 14-15.

³⁶ AHMED, Zahid Shahab. Impact of the China-Pakistan Economic Corridor on Nation-Building in Pakistan. *Journal of Contemporary China*, 2018, s. 10.

³⁷ CHAUDHURY, Dipanjan Roy. As part of CPEC, 'Chinese only' colony coming up in Pakistan. *Economic Times*, 2018, 21.

YOUSAFZAI, Fawad. Chinese to outnumber Baloch natives by 2048. *The Nation*, 04 Aug, 2018. <https://bit.ly/2hrYbbZ>

³⁸ JAWAD, Syed. Terrorising the Belt and Road: A critical analysis of security threats to Chinese nationals and businesses in Pakistan. *China Pakistan Management Initiative*, LUMS Working Paper Series, 2017.

<http://shorturl.at/gmnHO>

³⁹ KOVRIG, Michael. National Ambitions Meet Local Opposition along the China-Pakistan Economic Corridor. *International Crisis Group*, 2018. <https://bit.ly/2tKF18v>

smíří možnosti, jak vytvořit příznivější prostředí pro čínské investice. Například parlamentní výbor zřízený Mušarafovou vládou v roce 2004 a balíček Aghaz-e-Huqooq-e-Balochistan (urdsy Počátek práv v Balúčistánu) z roku 2009 se pokusily vyhovět stížnostem Balúčů prostřednictvím institucionálních struktur. Tyto snahy však byly polovičaté a reformy nebyly nikdy plně realizovány. V rozporu s lidovými požadavky na větší kontrolu provincie nad přístavem Gwadar a zastavení výstavby vojenských kantonů Mušarafa vláda schválila výstavbu tří nových armádních kantonů v některých z nejcitlivějších okresů v regionu, konkrétně v Sui, Gwadaru a Kohlu. To svědčí o snaze vlády vojensky ovládnout region, aby zajistila větší bezpečnost čínských státních příslušníků pracujících v oblasti.⁴⁰

Vojenská „řešení“ jsou i nadále preferovaným způsobem řešení bezpečnostních otázek v Balúčistánu před náročnými demokratickými kompromisy. Na ochranu čínských zájmů v Pákistánu byly vytvořeny 15tisícové jednotky.⁴¹ Federální vláda rovněž plánovala vybudovat 24 km dlouhý plot, který by fyzicky uzavřel části Gwadaru a chránil investice související s CPEC před útoky povstalců. Toto rozhodnutí bylo později po protestech veřejnosti zrušeno.⁴² Je příznačné, že čínské úřady se zdají být citlivější vůči odporu místních obyvatel než samotný Islámábád. Postavily školu a slíbily pomoc ve výši přibližně 500 milionů dolarů na výstavbu nemocnice, vysoké školy a projektů na zásobování města pitnou vodou.⁴³ Čínští analytici také navrhli, aby Peking zajistil místní podporu navázáním kontaktů s lokálními komunitami, a tak lépe vyhověl místním zájmům a zajistil úspěch CPEC.⁴⁴ Některé zprávy naznačovaly, že Peking vede rozhovory s balúčskými povstanci, aby ochránil své investice v provincii.⁴⁵ Tyto snahy však nepřinesly kýžené výsledky, o čemž svědčí následné útoky proti čínským zájmům a pracovníkům.

Uprostřed všudypřítomné militarizace a rostoucího rozčarování z vylučujícího „rozvoje“ nachází mezi stále rozčarovanějším obyvatelstvem větší odezvu apel separatismu. Úzkost z hrozícího ohrožení demografické rovnováhy vyvolala radikalizaci etnického

⁴⁰ BONI, Filippo. Civil-military relations in Pakistan: a Case Study of Sino-Pakistani Relations and the Port of Gwadar. *Commonwealth & Comparative Politics*, 2016, 54(4): 498-517, s. 504.

⁴¹ AKINS, Harrison. China in Balochistan: CPEC and the Shifting Security Landscape of Pakistan. *Howard H. Baker Jr. Center for Public Policy*, Policy Brief 4:17, 2017, University of Tennessee., s. 10.

⁴² ZAFAR, M. CM halts work on Gwadar fencing project. *The Express Tribune*, 2020. <https://tribune.com.pk/story/2277928/cm-halts-work-ongwadar-fencing-project>

⁴³ ADENEY, Katherine; BONI, Filippo. *How Pakistan and China negotiate*. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2021, s. 20–21.

⁴⁴ NOTEZAI, M. Akbar. Why Balochs Are Targeting China. *The Diplomat*, 2018. <https://thediplomat.com/2018/11/why-balochs-are-targeting-china/>

⁴⁵ BOKHARI, Farhan & Stacey, Kiran. China woos Pakistan militants to secure Belt and Road projects. *Financial Times*, 2018. <https://www.ft.com/content/063ce350-1099-11e8-8cb6-b9ccc4c4dbbb>

uvědomění Balúčů, kteří vnímají vzorec přílivu cizinců jako „etnické zaplavení“.⁴⁶ V důsledku toho se boj za obnovení vlastnictví nad zdroji provincie stal základním kamenem balúčského ozbrojeného odporu.

Madžídova brigáda: formování protičínské fronty

Madžídova brigáda byla zformována s cílem zaměřit se na bezpečnostní síly a čínský personál a investice v regionu. Od jejího vzniku neváhali balúčští ozbrojenci přenést svůj boj mimo územní obvod Balúčistánu a podnikali útoky na pečlivě vybrané cíle mimo provincii. Tato strategie do jisté míry zviditelnila balúčský odboj, a vynutila si jeho začlenění do národního a mezinárodního diskurzu. V prosinci 2011 provedli členové Madžídovy brigády první sebevražedný útok od počátku povstání v polovině roku 2000. Auto naložené výbušninami se stalo terčem útoku údajného šéfa propákistánské milice Šafíka Mengála v jeho rezidenci v Květě. Výbuch zabil více než 10 lidí, ale Šafík a jeho rodina vyvázli bez zranění.⁴⁷

Madžídova brigáda zůstala nečinná až do roku 2017, kdy Aslam Baloch postoupil na pozici vrchního velitele BLA (Balúčistánská osvobozenecská armáda / Baloch Liberation Army).⁴⁸ Aslam skupinu přeměnil na téměř výhradně protičínskou jednotku a pod jeho vedením BLA provedla několik nejznámějších útoků na čínský personál a podniky, které podle Aslama „drancují zdroje v Balúčistánu ve jménu megaprojektů“.⁴⁹ V srpnu 2018 brigáda zaútočila na autobus s čínskými inženýry v Dalbandinu. Při sebevražedném útoku byli zraněni tři čínští inženýři a pět dalších osob. Ačkoli byl sebevražedný útok úspěšný jen omezeně, stal se symbolickým projevem Aslamova závazku k cíli skupiny vyhnat Číňany, jako sebevražedného atentátníka určil svého staršího syna.

K odvážnějšímu pokusu poškodit Čínu došlo o několik měsíců později, kdy členové brigády podnikli útok na čínský konzulát v Karáčí, při němž zahynulo sedm lidí včetně tří útočnicků. Předem nahrané video varovalo čínské investory, aby přestali využívat zdroje Balúčistánu, jinak budou útoky pokračovat.⁵⁰ O několik týdnů později byl Aslam Balúč zabit při sebevražedném bombovém útoku v afghánském Kandaháru. Velitelova smrt byla těžkou ranou pro nově vznikající skupinu, jejíž organizace a struktura zůstávají mlhavé. Jeho smrt

⁴⁶ LIEVEN, Anatol. *Pakistan: A Hard Country*, New York: Public Affairs, 2011.

⁴⁷ MASOOD, Salman. Car Bombing, Claimed by Separatists, Kills 10 in Pakistan. *The New York Times*, Dec 30, 2011. <https://shorturl.at/aJtZ>

⁴⁸ *The Balochistan Post*. Aslam Baloch-The Baloch General. 11 Feb 2020 at <https://shorturl.at/otFNQ>

⁴⁹ AAMIR, Adnan. The Balochistan Insurgency and the Threat to Chinese Interests in Pakistan. *China Brief: A Journal of Analysis and Information*, 2019, 19(4).

⁵⁰ *Ibidem*

však skupinu neodradila od dalších útoků a o několik měsíců později skupina zaútočila na jediný pětihvězdičkový hotel v Balúčistánu, Pearl Continental v Gwadaru, kde jsou významní čínští podnikatelé. Byli zabiti čtyři zaměstnanci hotelu a jeden člen ochranky. Také nedávný útok na pákistánskou burzu cenných papírů v červnu 2020 měl čínský podtext. V roce 2016 se Čína stala hlavním investorem na burze a zajistila si kontrolu nad vedením tím, že získala 40 % jejích akcií v transakci v hodnotě 85 milionů dolarů. Akcie drží Šanghajská burza cenných papírů, Šenčenská burza cenných papírů a Čínská burza finančních futures. Dalších pět procent akcií držných místní společností je rovněž spojeno s čínskou investicí.⁵¹

Všechny výše uvedené útoky Madžídovy brigády měly velký dopad na její zviditelnění, ale nedokázaly soupeře výrazně poškodit. Útočníkům se nepodařilo vyřadit protivníka na delší dobu a některé útoky byly bleskově neutralizovány. To poukazuje na slabou organizační kapacitu skupiny, nedostatečnou připravenost, výcvik a zdroje. Především to poukazuje na absenci významné vnější pomoci nebo vedení, která by skupinu učinilo účinnější a ničivější. Tím lze rovněž vyvracet tvrzení pákistánské vlády, podle které jsou tyto útoky dílem zahraničních zpravodajských služeb.

Přesto opakované útoky odhalily zranitelnost čínských osob a omezily jejich mobilitu v provincii. Nemohou se volně pohybovat a musí cestovat s bezpečnostními oddíly. Útoky zvýšily náklady na bezpečnost projektu CPEC. Kromě samostatného bezpečnostního oddělení o síle 15 000 osob, které bylo vytvořeno za účelem ochrany čínského personálu, si čínské firmy působící v Pákistánu najaly také soukromé bezpečnostní strážce, čímž zásadně zvýšily náklady na bezpečnost CPEC.⁵² Útoky na Číňany ze strany balúčských separatistů i extremistických skupin, jako je Tehrik-i-Taliban Pákistán (TTP) – které se kvůli pronásledování ujugurských muslimů v oblasti Sin-ťiang ze strany Pekingu začaly stále častěji zaměřovat na čínské osoby – vyvolaly otazníky nad budoucností přístavu Gwadar.

Již nyní dochází ke změnám a zdá se, že Gwadar ztrácí svůj význam jako megainvestiční centrum. Saúdská Arábie se rozhodla přesunout plánovanou ropnou rafinérii z Gwadaru do Karáčí. V roce 2019 se Rijád zavázal investovat 10 miliard dolarů do ropné rafinerie a petrochemického komplexu ve Gwadaru. Důvodem rozhodnutí odstoupit jsou infrastrukturní nedostatky Gwadaru, které se Pákistánu a Číně nepodařilo za posledních šest

⁵¹ BAQIR S. Syed. Analysis: BLA out to bleed Pakistan economy, Chinese interests. *Dawn*, June 30, 2020. <https://shorturl.at/duxQ3>

⁵² AAMIR, Adnan. The Balochistan Insurgency and the Threat to Chinese Interests in Pakistan. *China Brief: A Journal of Analysis and Information*, 2019, 19(4).

let vyřešit.⁵³ Vzhledem k tomu, že bezpečnost v Balúčistánu nevykazuje žádné známky zlepšení, je možné, že se Čína od přístavního města Gwadar odvrátí. Jak naznačuje nedávné memorandum o porozumění podepsané mezi Pákistánem a Čínou ohledně komplexní rozvojové zóny na pobřeží Karáčí, pozornost a investice se možná přesouvají do Karáčí a od Gwadaru.⁵⁴ Zatímco Čína může i nadále investovat do přístavu Gwadar ze strategických důvodů, rozvoj futuristického přístavního města zůstane pouhým snem, protože nekončící nepokoje znemožňují trvalé investice do infrastruktury.

Závěr

Balúčistán se v současné době nachází ve druhém desetiletí doutnajícího povstání nízké intenzity, které začalo v polovině roku 2000. Ačkoli je balúčský nacionalismus založen na historicky konzistentních požadavcích na větší samosprávu, současný konflikt se vyznačuje dominantními tématy, jako je vyvlastnění, marginalizace a vykořevení. Balúčové si stále více uvědomují, jakým bohatstvím jejich země disponuje, a přesto se ocitají mezi nejchudšími v zemi. Po celá desetiletí byl Balúčistán největším producentem zemního plynu v zemi a Pákistán na něm ve velké míře závisel pro svou domácí spotřebu. Většina zde vytěžené energie však v Balúčistánu nezůstává, ale zásobuje nejprůmyslovější a nejlidnatější provincie státu, Paňdžáb a Sindh. Dokonce i licenční poplatky přidělované provincii federální vládou byly donedávna také nejnižší mezi pákistánskými provinciemi produkujícími plyn. Podobně tomu bylo i s rozvojem přístavu Gwadar, který měl pobřežní oblast proměnit v další Dubaj, místní obyvatelé se však opět ocitli bez jakýchkoli potenciálních výhod. Jak výstižně shrnuje jedna zpráva think-tanku, „namísto rozvoje ospalé rybářské vesnice v rušné obchodní centrum, jak slibovaly Islámábád a Peking, vytváří projekt silně militarizovanou zónu, která vysídluje místní obyvatele a připravuje je o ekonomické zázemí“.⁵⁵

Právě kvůli takovým zkušenostem jsou Balúčové vůči slibům Islámábádu o rozvoji obezřetní. V CPEC a jeho pilíři – přístavu Gwadar – vidí další koloniální období vytvořené Čínou. Výsledkem je, že balúčští povstalci se zaměřují nejen na energetickou infrastrukturu, především na plynovody a další způsoby distribuce, ale také na čínské inženýry, dělníky a

⁵³ AAMIR, Adnan. Pakistan's Gwadar loses lustre as Saudis shift \$10bn deal to Karachi. *Financial Times*, 23 June 2021. <https://www.ft.com/content/88cfe78b-517f-41d9-97d1-9f7f540f517c>

⁵⁴ AAMIR, Adnan. Pakistan and China unveil ambitious plan to develop Karachi coast. *Nikkei Asia*, 5 October 2021. <https://asia.nikkei.com/Spotlight/Belt-and-Road/Pakistan-and-China-unveil-ambitious-plan-to-develop-Karachi-coast>

⁵⁵ *International Crisis Group*. China–Pakistan Economic Corridor: Opportunities and risks. Asia Report N°297, 2018, s. i-ii.

techniky, kteří jsou vnímáni jako spoluvníci a těžaři z pákistánských „koloniálních“ projektů.⁵⁶

CPEC je vnímán jako obzvláště rušivý projekt, který může vést k vyvlastnění jejich zdrojů a narušit demografickou rovnováhu v provincii. To vyvolává hluboké obavy místních obyvatel, kteří reagují strachem a násilím. Vznikla nová povstalecká frakce – Madžídova brigáda, jejímž deklarovaným cílem je vytlačit Číňany z Balúčistánu. V Islámábádu, který se obává ztráty tolik žádaných investic z Pekingu, vyvolala vlna útoků proti čínským zájmům a osobnostem nervozitu. Snaha za každou cenu ochránit čínské investice zintenzivnila militarizaci provincie a vyvlastňování zdrojů v Balúčistánu ve jménu rozvoje a boje proti terorismu. A jak armáda dále posiluje své pronikání za účelem ochrany ekonomických aktiv, aby odvrátila hrozbu ze strany nepřátelského místního obyvatelstva, nacionalisté se brání proti sílící kontrole nad jejich půdou a zdroji.

Balúčistán, který je základním koncovým bodem CPEC, měl být bezesporu hlavním příjemcem jeho výhod. CPEC má pro Pákistán i Balúčistán obrovský transformační potenciál. Balúčové však mají vážné obavy z důsledků centrálně vnucených rozsáhlých rozvojových projektů. Rostoucí nespokojenost lze zmírnit pouze podporou pocitu odpovědnosti, vytvořením podílů Balúčů na projektech a motivací k jejich účasti na využívání a ochraně jejich zdrojů. V současné podobě CPEC s minimální kontrolou místních obyvatel nad jejich zdroji, absencí rozhodovacích procesů a přílišnou vojenskou přítomností může nakonec ještě více prohloubit rozpory mezi Islámábádem a Kvétou.

---

⁵⁶ WANI, Shakoor A. The Changing Dynamics of the Baloch Nationalist Movement in Pakistan: From Autonomy toward Secession. *Asian Survey*, 2016, 56(5); 807–832.

Seznam použitých zdrojů

- AAMIR, Adnan. Pakistan and China unveil ambitious plan to develop Karachi coast. *Nikkei Asia*, 5 October 2021. <https://asia.nikkei.com/Spotlight/Belt-and-Road/Pakistan-and-China-unveil-ambitious-plan-to-develop-Karachi-coast>
- AAMIR, Adnan. Pakistan's Gwadar loses lustre as Saudis shift \$10bn deal to Karachi. *Financial Times*, 23 June 2021. <https://www.ft.com/content/88cfe78b-517f-41d9-97d1-9f7f540f517c>
- AAMIR, Adnan. The Balochistan Insurgency and the Threat to Chinese Interests in Pakistan. *China Brief: A Journal of Analysis and Information*, 2019, 19(4).
- ADENEY, Katherine; BONI, Filippo. *How Pakistan and China negotiate*. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2021.
- AHMED, Zahid Shahab. Impact of the China–Pakistan Economic Corridor on Nation-Building in Pakistan. *Journal of Contemporary China*, 2018, DOI: 10.1080/10670564.2018.1542221.
- AKBAR, Malik Siraj. The End of Pakistan's Baloch Insurgency?" *HuffPost*, 3 Nov 2014. <http://shorturl.at/wFPZ8>
- AKHTAR, Aasim Sajjad. Balochistan versus Pakistan. *Economic and Political Weekly*, 2007, 42(45/46): 73-79.
- AKINS, Harrison. China in Balochistan: CPEC and the Shifting Security Landscape of Pakistan. *Howard H. Baker Jr. Center for Public Policy*, Policy Brief 4:17, 2017, University of Tennessee.
- BAQIR S. Syed. Analysis: BLA out to bleed Pakistan economy, Chinese interests. *Dawn*, June 30, 2020. <https://shorturl.at/duxQ3>.
- BOKHARI, Farhan & Stacey, Kiran. China woos Pakistan militants to secure Belt and Road projects. *Financial Times*, 2018. <https://www.ft.com/content/063ce350-1099-11e8-8cb6-b9ccc4c4dbbb>
- BONI, Filippo. Civil-military relations in Pakistan: a Case Study of Sino-Pakistani Relations and the Port of Gwadar. *Commonwealth & Comparative Politics*, 2016, 54(4): 498-517. DOI: 10.1080/14662043.2016.1231665
- CHAUDHURY, Dipanjan Roy. As part of CPEC, 'Chinese only' colony coming up in Pakistan. *Economic Times*, 2018, 21.
- DUCHÂTEL, Mathieu. The Terrorist Risk and China's Policy toward Pakistan: strategic reassurance and the 'United Front'. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 543-561.
- ESTEBAN, M. The China–Pakistan Corridor: A Transit, Economic or Development Corridor?" *Strategic Studies*, 2016, 36(2): 63-74.
- FAIR, Christine; HAMZA, Ali. Rethinking Baloch Secularism: What the Data Say. *Peace and Conflict Studies*, 2017, 24(1), Article 1. DOI: 10.46743/1082-7307/2017.1405
- FARHAN Zahid, 'Baluch Raji Ajohi Sangar: Emergence of a New Baluch Separatist Alliance', *The Jamestown Foundation -Terrorism Monitor*, XVII(18): 7-8, 2019.
- FAZL-E-HAIDER. Syed. Expansion of Saindak copper project. *Dawn*, 31 Oct 2005. <https://www.dawn.com/news/163609>
- GRARE, Frederic. Pakistan: The Resurgence of Baluch Nationalism. *The Carnegie Papers*, 2006, No. 65, Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace.
- HAIDER, Ziad. Baluchis, Beijing, and Pakistan's Gwadar Port. *Georgetown Journal of International Affairs*, 2005, 6(1): 95-103.
- HAQQANI, Hussain. *Pakistan: Between Mosque and Military*. Lahore: Vanguard, 2005.

- HARRISON, Selig. *In Afghanistan's Shadow: Baluch Nationalism and Soviet Temptations*. Washington, D.C.: Carnegie Endowment for International Peace, 1981.
- HARTPENANCE, Mathias. The Economic Dimension of Sino-Pakistani Relations: an overview. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 581-599. DOI: 10.1080/10670564.2011.587160
- International Crisis Group*. China–Pakistan Economic Corridor: Opportunities and risks. Asia Report N°297, 2018.
- JAVED, Umair; NABI, Ijaz. Heterogeneous fragility: The case of Pakistan. *Commission on State Fragility, Growth and Development*, 2018. <https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/04/Pakistan-report.pdf>
- JAWAD, Syed. Terrorising the Belt and Road: A critical analysis of security threats to Chinese nationals and businesses in Pakistan. *China Pakistan Management Initiative, LUMS Working Paper Series*, 2017. <http://shorturl.at/gmnHO>
- JETLY, Rajshree. Baluch ethnicity and nationalism (1971–81): an assessment. *Asian Ethnicity*, 2004, 5.1: 7-26. DOI: 10.1080/1463136032000168871
- JETLY, Rajshree. The politics of Gwadar Port: Baluch nationalism and Sino-Pak relations. *The Round Table*, 2021, 110(4): 432-447. DOI: 10.1080/00358533.2021.1957226
- KAKAR, R. China Pakistan Economic Corridor (CPEC) and Balochistan. In Maheen Hassan & Umer Akhlaq M. (Eds), *Balochistan: Challenges & opportunities*, 2018, Islamabad: UNDP.
- KAPLAN, Robert. Pakistan's fatal shore. *The Atlantic Monthly*, 2009, 72. <http://www.theatlantic.com/magazine/archive/2009/05/pakistans-fatal-shore/307385/>
- KHAN, Adeel. *Politics of Identity: Ethnic Nationalism and the State in Pakistan*. New Delhi: Sage, 2005.
- KOVRIG, Michael. National Ambitions Meet Local Opposition along the China-Pakistan Economic Corridor. *International Crisis Group*, 2018. <https://bit.ly/2tKF18v>
- LIEVEN, Anatol. *Pakistan: A Hard Country*, New York: Public Affairs, 2011.
- MARKEY, Daniel S.; WEST, James. Behind China's Gambit in Pakistan. *Council on Foreign Relations*, 2016. <https://www.cfr.org/expert-brief/behind-chinas-gambit-pakistan>
- MASOOD, Salman. Car Bombing, Claimed by Separatists, Kills 10 in Pakistan. *The New York Times*, Dec 30, 2011. <https://shorturl.at/alJTZ>
- NABEEL, Fahad. Aslam Baloch's killing: Implications for Balochistan Insurgency. *Centre for Strategic and Contemporary Research*, 2018. <http://shorturl.at/doLMU>
- NOTEZAI, Muhammad Akbar. The Saindak Files. *Dawn*, Jan 7, 2018. <https://www.dawn.com/news/1381378>
- NOTEZAI, Muhammad Akbar. Why Balochs Are Targeting China. *The Diplomat*, 2018. <https://thediplomat.com/2018/11/why-balochs-are-targeting-china/>
- RITZINGER, Louis. The China-Pakistan Economic Corridor: Regional Dynamics and China's Geopolitical Ambitions. *The National Bureau of Asian Research*, 2015.
- RIZVI, Hasan A. The China–Pakistan Economic Corridor: regional cooperation and socio-economic development. *Strategic Studies*, 2014, 34(4): 1-17.
- SCHMIDLE, Nicholas. Waiting for the Worst: Baluchistan, 2006. *Virginia Quarterly Review*, 2007, 83(2).
- SHEIKH, Salman Rafi. *The Genesis of Baloch Nationalism: Politics and Ethnicity in Pakistan, 1947–1977*. New York: Routledge, 2018. DOI: 10.4324/9781351020701
- SIDDIQUE, Abubakar. Baluch Separatist Insurgency Torn by Internal Conflict over Class. *Gandhara*, July 04, 2020, at <https://shorturl.at/jDR17>
- SMALL, Andrew. *The China-Pakistan Axis: Asia's New Geopolitics*. New York: Oxford University Press, 2015. DOI: 10.1093/acprof:oso/9780190210755.001.0001

- The Balochistan Post*. Aslam Baloch-The Baloch General. 11 Feb 2020 at <https://shorturl.at/otFNQ>
- The Balochistan Post*. BLA says it does not have any representatives in London, Europe or US. 17 August 2018. <http://shorturl.at/nqAD8>
- The Express Tribune*. Saindak Copper and Gold Project: Centre refuses to hand over ownership till 2018. Nov 24, 2014, at <https://bit.ly/2TrDwMe>
- The World Bank. *Balochistan Mining and Regional Integration Policy Dialogue Paper*, 2013. <https://www.pakistanmdtf.org/images/stories/project-documents/BalochistanReport2013>
- TITUS, Paul; SWIDLER, Nina. Knights, not pawns: Ethno-nationalism and regional dynamics in post-colonial Balochistan. *International Journal of Middle East Studies*, 2000, 32.1: 47-69. DOI: 10.1017/S0020743800021048
- WANI, Shakoor A. The Changing Dynamics of the Baloch Nationalist Movement in Pakistan: From Autonomy toward Secession. *Asian Survey*, 2016, 56(5); 807–832. DOI: 10.1525/as.2016.56.5.807
- WANI, Shakoor A. The New Baloch Militancy: Drivers and Dynamics. *India Quarterly*, 2021, 77(3) 479–500. DOI: 10.1177/09749284211027253
- YANG, Jian; RASHID A Siddiqi. About an ‘All-Weather’ Relationship: security foundations of Sino-Pakistan relations since 9/11. *Journal of Contemporary China*, 2011, 20(71): 563-579. DOI: 10.1080/10670564.2011.587159
- YOUSAFZAI, Fawad. Chinese to outnumber Baloch natives by 2048. *The Nation*, 04 Aug, 2018. <https://bit.ly/2hrYbbZ>
- ZAFAR, M. CM halts work on Gwadar fencing project. *The Express Tribune*, 2020. <https://tribune.com.pk/story/2277928/cm-halts-work-ongwadar-fencing-project>